

— Cronica slavica (1490). 98 Thlr. etc. Solche Erfolge belegen aufs neue, wie vortheilhaft es ist, größere Bibliotheken gerade in Leipzig zum öffentlichen Verlaufe zu bringen. (Leipz. Tagebl.)

Ein Denkfzettel. — „Im Buchh.-Börsenblatt wird der Tod eines jungen deutschen Buchhändlers von seinem Freunde mit dem Zufaze angezeigt: »Die Worte Alexander's am Grabe Achill's in Cicero's herrlicher Sprache: O fortunate adolescens qui tuae virtutis praecone Homerum inveneris, fassen die Vorzüge des Entschlafenen aufs trefflichste zusammen.« Dieses geistvolle Epitaphium aber, daß der Leidtragende vielleicht sich selber gesetzt wissen will, lautet auf deutsch: Glückseliger Jüngling, der Du einen Homer als Herold Deiner Tugenden gefunden hast!“ So liest man in der „Zukunft“ vom 30. Januar.

Das vorlehte Heft von „Unsere Zeit“ (Leipzig, F. A. Brockhaus) bringt eine ausführliche Darstellung des französischen Journalismus von Rudolf Gottschall, welcher wir nachstehende statistische Daten entnehmen: Die Gesamtzahl der in Frankreich erscheinenden Zeitungen betrug am 1. Jan. 1865 1098. Unter diesen befanden sich 337 politische: 63 in Paris und 274 in den Departements, und 761, die mehr oder weniger der Politik fremd waren. Von diesen erschienen 511 in Paris und 250 in der Provinz. Am 1. Jan. 1866 war die Gesamtzahl der periodischen Blätter auf 1637 gestiegen, darunter 330 politische, 7 weniger als im Jahre 1865. Diese Verminderung wurde von den Departements ausschließlich getragen. Dafür hatte sich die nichtpolitische Presse verdoppelt: es gab 604 literarische, kommerzielle und andere Blätter, fast ebenso viel wie in Paris, das nicht viel mehr als 700 besaß. Nach den officiellen Documenten, welche der Deputirtenkammer vorlagen, betrug am 1. März 1866 die tägliche Ausgabe der politischen Presse von Paris 350000 Nummern; eine Zahl, in welcher der kleine Moniteur, der bekanntlich unter ganz ausnahmsweisen Bedingungen erscheint, allein mit 130000 Nummern mitzählt. Von der nichtpolitischen Presse wurden im Durchschnitt täglich 800000 Exemplare abgezogen.

Neuigkeiten der ausländischen Literatur.

Niederländische Literatur.

(Auszug aus der „Nederland. Bibliographie“ von R. Nijhoff im Haag.)

- ANTONIO, de vrijwilliger in het pruisische leger. Een verhaal uit den laatsten oorlog. gr. 8. (Met gelith. titelvign.) Deventer, Tjaden. 3 f. 25 c.
- ARMAND, in Mexiko. Naar het hoogduitsch door S. J. Andriessen. 2 Dln. gr. 8. (Met gelith. portr.) Leeuwarden, Suringar. 6 f. 40 c.
- ASSER, C., de telegraphie in hare rechtsgevolgen. gr. 8. 's Gravenhage, Gebr. v. Cleef. 1 f. 50 c.
- BEERS, J. VAN, Jongelingsdroomen. Zesde druk. Post 8. Amsterdam, van Kesteren. 1 f. 50 c.; in linnen 2 f. 25 c.
- BOER, P. DE, Specimen botanicum inaugurale de coniferis Archipelagi Indici. gr. 4. (Met 3 gelith. platen.) Traiecti ad Rhenum, apud van Terveen & fil. 2 f. 50 c.
- BROUWERS, J. W., Nederland en Pius IX. gr. 8. Amsterdam, van Langenhuysen. 1 f.
- DOEDES, J. I., de Heidelbergsche catechismus in zijne eerste levensjaren 1563—1567. Historische en bibliografische nalezing met zes en twintig fac-similes. gr. 8. Utrecht, Kemink & Zoon. 2 f.
- DOORNINCK, J. I. VAN, Bibliotheek van nederlandsche anonymen en pseudonymen. 1. Afl. Roy. 8. 's Gravenhage, Nijhoff. 1 f. 5 c. Compleet in 7 à 8 afl.
- DOZY, R., Oosterlingen. Verklarende lijst der nederlandsche woorden, die uit het arabisch, hebreuwsch, chaldeeuwsch, perzisch en turksch afkomstig zijn. gr. 8. 's Gravenhage, Nijhoff. 1 fl. 25 c.

ES, H. VAN DEN, Letterkunde der Grieken en Romeinen. Post 8. Groningen, Wolters. 1 f. 90 c.

GERSTÄCKER, F., twee republieken. Eerste gedeelte. De generaal Franco. Eene geschiedenis uit Ecuador. Naar het hoogduitsch. 2 Dln. gr. 8. (Met gelith. titelvign.) Arnhem, Thieme. 5 f. 50 c.

— twee republieken. Tweede gedeelte. Senor Aguila. Eene peruaansche geschiedenis. Naar het hoogduitsch. 2 Dln. gr. 8. (Met gelith. titelvign.) Aldaar. 5 f. 50 c.

JAARBOEK, nederlandsch meteorologisch, voor 1866. Uitgegeven door het koninklijk nederlandsch meteorologisch instituut. 1. Deel. Waarnemingen in Nederland. Langw. 4. Utrecht, Kemink & Zoon. Pro compleet 5 f.

KATE, J. J. L. TEN, Schemeravondstonden. Verspreide en nieuwe gedichten. 12. Arnhem, Swaan. In linnen 2 f. 50 c.

KITAB INDJIL, DIKARANG KOE LOEKAS. (Uit het grieksch vertaald op last van de nederlandsche zendingsvereniging, en gedrukt op kosten van het britsch bijbelgenootschap.) kl. Fol. Rotterdam, Tassemeijer. In half linnen band 1 f. 25 c.

MÜHLBACH, L., Duitschland in woeling en strijd. 1. Afd. De oude Frits en de nieuwe tijd. (Uit het hoogd.) 1. Deel. gr. 8. (Met in hout gegrav. titel.) Deventer, ter Gunne. 1 f. 35 c.

MULDER, G. J., de natuurkundige methode en de verspreiding der cholera. Roy.-8. Rotterdam, Kramers. 3 f. 75 c.

NIEMEYER, de behandeling der zwaarlijvigheid volgens het zoogenaamde Bantings-systeem. Eene populair-wetenschappelijke lezing, te Stuttgart in de zaal van den Königsbau op den 23. December 1865 gehouden. Naar het hoogduitsch door C. P. ter Kuile. Post 8. Utrecht, van der Post jr. 50 c.

OOSTERZEE, J. J. VAN, het Johannes-evangelie. Een viertal apologetische voorlezingen. gr. 8. Utrecht, Kemink & Zoon. 2 f. 25 c.

PALMER, C., Pastoraal-theologie. Vrij bewerkt (uit het hoogd.) voor de prot. kerk in Nederland door J. J. van Hille. Uitgegeven in de godgeleerde bibliotheek of reeks van wetenschappelijk-theologische werken uit het buitenland. gr. 8. Utrecht, Kemink & Zoon. 4 f. 75 c.

POMPE VAN MEERDERVOORT, JHR. J. L. C., vijf jaren in Japan (1857—1863). Bijdragen tot de kennis van het japansche keizerrijk en zijne bevolking. 1. Deel. Roy. 8. (Met 6 gelith. platen.) Leiden, van den Heuvel & van Santen. 4 f. 50 c.

RÜSTOW, W., de oorlog van 1866 in Duitschland en Italië. Uit een politiek en militair oogpunt beschreven. Uit het hoogd. Met inleiding en aantekeningen van T. J. Stieltjes. 1. Gedeelte. Schiedam, Roelants. 1 f. 27⁵ c. Compleet in 4 stukken.

SACK, Beschrijving van alle landen, staten en rijken der aarde. Aardrijkskundig handboek volgens de jongste toestanden. Vrij bewerkt naar de tweede hoogd. uitgave met een voorbericht van J. J. Kreenen. 1. Afl. gr. 8. Zwolle 1867, van Hoogstraten & Gorter. 40 c.

SCHICK, E., algemeene warenkunde. (Uit het hoogd.) Voor Nederland bewerkt door C. de Jong. 1. Afd. Waren uit het die-renrijk. Post 8. Utrecht, Kemink & Zoon. 90 c.

STAMKART, J. A., de tachtigjarige oorlog met Spanje. 1568—1648. Met platen. 4 Dln. gr. 8. Amsterdam, Allart. 8 f.

STEGEER, C. A., Handleiding tot de nederl. stenographie. Post 8. (31 bl. met 6 gelith. platen.) Schoonhoven, S. & W. N. van Nooten. 90 c.

STRAUSS, F. A., Sinai en Golgatha. Reis in het oosten. Naar den achtsten druk uit het hoogd. bewerkt door J. J. L. ten Kate. Met gekl. platen en 2 kaarten. 1. Afl. Roy. 8. Arnhem, Voltelen. 1 f. 25 c. Compleet in 10 afl.

TIDEMAN, B. J., IJzer en staal. Eene beschrijving van de wijzen waarop men ijzer en staal wint uit de ersten, zuivert en verwerkt, met aanwijzingen voor het keuren of beoordeelen van het metaal in ruwen of bewerkten toestand. 1. Afl. gr. 8. (Met 5 gelith. platen.) Schoonhoven, van Nooten. 1 f. 90 c. Compleet in 6 à 7 afl.

WETTEN, GENEESKUNDIGE, van den 1. Junij 1865 (Staatsbladen No. 58—61) met de daarover vooral in de Tweede Kamer der Staten-Generaal gewisselde stukken en gehouden beraadslagingen. Uitgegeven onder toezigt van R. J. Opwyrda. Met een zaakrijk alphabetisch register. gr. 8. Nijmegen, Thieme. 7 f.